

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12P/101/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211874
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2013:2212211874.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú Y. S.B., D.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: matka - I. Z., D.. XX.XX.XXXX, bytom W. Z., M.. U. XXXX/XX, zastúpená JUDr. Helenou Buzgóovou, advokátkou, Dunajská Streda, Alžbetínske nám. 2 a otec - F. S., D.. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, zastúpený JUDr. Petrom Kovácsom, advokátom, Rovinka 651, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

Súd zvyšuje výživné otcovi na maloletú Y. S., D.. XX.XX.XXXX zo sumy 3.500 Sk (116,18 eur) na sumu 180 eur mesačne, počnúc dňom 20.07.2012.

Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 12P/3/2007-97 zo dňa 17.04.2007.

Otcovi za obdobie od 20.07.2012 do 31.10.2013 vznikol dlh na výživnom v sume 982 eur. Súd povoľuje otcovi dlh na výživnom splácať v splátkach mesačne spolu s bežným výživným vo výške 50 eur, pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Otec maloletej je povinný tunajšiemu súdu zaplatiť na náhrade trov štátu 178,22 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom zo dňa 20.07.2012 sa matka maloletej domáhala zvýšenia výživného otcovi na sumu 200 eur mesačne od podania návrhu. Návrhom zo dňa 24.10.2012 sa otec maloletej domáhal zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov. Uznesením č. k. 12P/164/2012-9 z 16.11.2012 súd spojil oba návrhy rodičov na spoločné konanie pod sp. zn. 12P/101/2012. Konanie o návrhu otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bolo pre späťvzatie návrhu uznesením č. k. 12P/101/2012-198 zo dňa 18.09.2013 s poukazom na § 96 ods. 1 O. s. p. zastavené.

Matka maloletej svoj návrh odôvodnila tým, že naposledy došlo k úprave výšky vyživovacej povinnosti k maloletej v apríli 2007. V súčasnosti má maloletá 14 rokov a náklady na ňu sa podstatne zmenili. Matka má výdavky na školské potreby, mimoškolské aktivity, doučovanie a jazykovú školu, spolu so stravou, ošatením a hygienickými potrebami predstavujú mesačné náklady 450 eur, k tomu má matka

vysoké náklady na dieťa za stomatologickú liečbu nasadeným zubným strojčekom od mája 2012. Matke medzičasom vznikli ďalšie dve vyživovacie povinnosti, otcovi jedna vyživovacia povinnosť.

Otec sa k návrhu vyjadril cestou advokáta s tým, že navrhuje zvýšiť mu výživné na sumu maximálne 140 eur mesačne.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, predchádzajúcou úpravou výživného a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 12P/3/2007-97 zo dňa 17.04.2007 súd zvýšil otcovi maloletej výživné na sumu 3.500 Sk (116,18 eur) od 01.01.2007. Maloletá mala v tom čase 8 a pol roka, navštevovala 2. triedu základnej školy. Podľa odôvodnenia rozhodnutia matka bývala s maloletou u svojho otca v štvorizbovom rodinnom dome, z ktorého nadobudla dedením podiel v 1/4. Matka mala zvýšené výdavky na maloletú na poplatku v školskom klube detí 250 Sk (8,30 eur) mesačne, absolvovala s maloletou pravidelné kontroly u ortopéda, maloletá užívala výživové doplnky na odporúčanie ortopéda s výdavkom 500 Sk (16,60 eur) mesačne. Otec v čase úpravy žil v novom manželstve, uzavretom v januári 2007, v podnájme (u matky svojej manželky) za 7.000 Sk (232,36 eur) mesačne, za rok 2006 vykázal príjem vo výške 27.445 Sk (911,01 eur) mesačne, jeho manželka bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, splácal úver spotrebovaný na rekonštrukciu rodinného domu u svojho otca, v ktorom býval po rozvoде manželstva s matkou maloletej. Matka mala v čase úpravy príjem vo výške 12 až 13 tisíc Sk (400 až 430 eur) mesačne s výdavkom na cestovnom do zamestnania 1.500 Sk (49,79 eur) mesačne, splácala úver spotrebovaný na kúpu zariadenia nimi obývanej časti rodinného domu. Mala zdravotné problémy, pre ktoré bola sledovaná kardiológom.

Matka v apríli 2009 uzavrela nové manželstvo, s manželom žijú v spoločnej domácnosti, z ich vzťahu pochádzajú 2 maloleté deti - mal. G., nar. 2008 a mal. N., nar. 2009. Matka vo svojej výpovedi (k veci o zvýšenie výživného) dňa 05.12.2012 a dňa 16.10.2013 uviedla, že s manželom a deťmi bývajú v trojizbovom v byte, nadobudnutom asi pred piatimi rokmi spoločne, výdavky na bývanie majú 165 eur mesačne správcovi bytového domu, 16 eur za plyn a 43 eur za elektrinu mesačne, 130 eur za komunálny odpad ročne. Všetkým trom deťom platí poistenie (13,64 eur, 19,48 eur a 19,54 eur). S manželom splácajú 3 úvery - z toho dve hypotéky po 256,63 a 194 eur mesačne a úver k prestavbe bytu, nakoľko kúpili starý byt a bolo potrebné vymeniť kuchyňu aj kúpeľňu. Obidve mladšie deti chodia do škôlky, s čím má matka výdavky spolu 75 eur mesačne. Sú zdravé, zvýšené výdavky na ich starostlivosť matka nemá. Maloletá Y. navštevuje 3. ročník jazykovej školy 2-krát do týždňa po 2 hodiny, kde sa učí anglický jazyk, s poplatkom 90 eur na polroka. K tomu na doučovanie z matematiky a slovenského jazyka z výdavkom 80 eur za mesiac. Výdavky na stomatologickú liečbu maloletej mala matka doposiaľ 800 eur, z čoho otec prispel sumou 80 eur, celkové výdavky stomatológ odhadol na 2000 eur s dobou liečby 2 roky. Dieťa má problémy so stravovaním, trpí nechutenstvom a nepociťuje hlad, na odporúčenie pediatra - imunológa matka jej musí kupovať nutričné drinky a výživové doplnky za asi 40 eur mesačne. Maloletá navštevuje v súčasnosti 9. triedu základnej školy, výdavky spojené so začiatkom školského roka matka odhadla asi na 100 eur. Poukázala na to, že otec maloletej aj sám kupuje ošatenie a obuv, avšak tieto veci ostávajú u otca. Matka je naďalej v starostlivosti kardiológa, výdavky s tým odhadla asi 50 eur na polroka (cestovné, vyšetrenia, lieky).

Matka maloletej je zamestnaná, podľa potvrdenia jej zamestnávateľa z 27.08.2012 mala za posledných 12 mesiacov príjem v priemere 768,37 eur mesačne, popri príjmu zo zamestnania matka poberala (septembra 2012) rodičovský príspevok a k tomu poberá prídavky na tri deti. Za obdobie od septembra 2012 do augusta 2013 jej zamestnávateľ vykázal príjem v priemere 806,68 eur mesačne, v septembri mala zárobok 895,33 eur. Jej manžel za rovnaké obdobie má vykázaný príjem jeho zamestnávateľom vo výške 692,61 eur mesačne, podľa potvrdenia zamestnávateľa vystaveného pre potreby žiadateľa o úver mal manžel matky za obdobie od apríla 2011 do marca 2012 príjem v priemere 500,94 eur mesačne

Otec vo svojej výpovedi k veci (o zvýšenie výživného) uviedol, že obaja s manželkou sú zamestnaní, spoločne vlastnia rodinný dom, nadobudnutý v roku 2008 kúpou zmluvou, k tomu vlastnia záhradu

v podiele 12/14, ktorý kúpili v máji 2011, dom je zaťažený hypotékou so splátkami 269,88 eur mesačne, splácajú ďalej viacero úverov z banky a pôžičky od zamestnávateľa, spotrebované na opravu motorových vozidiel (vlastnia dve vozidlá - zn. D. H. 16-ročné a zn. P. V., rok výr. 2002, ku ktorým platia aj poistenia) a stavebné úpravy na dome (výmena okien, omietka, výmena plynového kotla). Výdavky na bývanie majú 83 eur na elektrinu a 49 eur na plyn mesačne a poplatky obci 73 eur ročne, obaja s manželkou si platia poistenie profesijnej zodpovednosti po 32,86 eur ročne, ďalej otec platí pre seba životné poistenie 17 eur mesačne a úrazové poistenie pre celú rodinu (dve deti, manželka, otec maloletej) 35 eur mesačne, pre maloletú Y. platí ďalej poistenie spojené so sporením 17 eur mesačne. Má vlastného koňa v hodnote asi 1.000 eur, ďalšieho koňa u seba ustajňuje. Vznikla mu ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. U., nar. 2010, ktorá v roku 2012 navštevovala detské jasle s výdavkom okolo 220 eur mesačne, v súčasnosti navštevuje škôlku s výdavkom 40 eur mesačne, platí jej poistenie 18 eur mesačne, navštevuje alergiológa, výdavky na lieky predstavujú podľa potvrdenia lekára 30 až 40 eur mesačne.

Z potvrdenia zamestnávateľa otca vyplýva príjem otca od januára do októbra 2012 v priemere 1.125,29 eur mesačne, za rovnaké obdobie mala jeho manželka, pracujúca u toho istého zamestnávateľa príjem v priemere 598,97 eur mesačne. Za obdobie od januára do septembra 2013 mal podľa zárobkového výkazu otec maloletej príjem v priemere 1.109,06 eur mesačne a jeho manželka za rovnaké obdobie v priemere 646,27 eur mesačne.

Kolízny opatrovník navrhol výživné zvýšiť Podľa zárobkových a majetkových pomerov rodičov a odôvodnených potrieb maloletej .

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine)

Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov

a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 63 ods. 1 zák. o rodine)

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. (§ 78 ods. 1, 2, 3 zák. o rodine)

Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods. 1 zák. o rodine)

Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Teda pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

Na opakované rozhodovanie o veci musí byť splnená hmotno-právna podmienka, ktorou je zmena pomerov. Táto sa môže prejaviť subjektívne, teda okolnosťami na strane povinnej alebo oprávnenej osoby, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Ustanovenie § 78 ods. 1 zák. o rodine predpokladá výraznú zmenu tých okolností, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom (napr. zvýšenie alebo zníženie zárobku a iných príjmov, vyšší vek dieťaťa, rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, a pod.). Zmena výšky výživného pre maloleté dieťa je pritom možná najskôr od času, kedy k takej zmene pomerov došlo, nie je rozhodujúca doba začatia súdneho konania.

Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného (pred 6 rokmi) došlo čo len uplynutím času jednoznačne k podstatnej zmene pomerov na strane oprávnenej osoby - dieťaťa na jej odôvodnených potrebách, ale aj na strane povinných osôb - rodičov maloletej, vyžadujúcej si novú (súdnou) úpravu výživného. Maloletá si plní povinnú školskú dochádzku v závere II. stupňa základnej školy, z toho vyplývajú aj jej zvýšené nároky na jej odôvodnených potrebách, než v období predchádzajúcej úpravy. Okrem toho sa venuje mimoškolským aktivitám, ktoré v rámci možností je potrebné podporovať, nakoľko sú v záujme jej prípravy na budúce povolanie a uplatnenie. Nemožno tiež nespomenúť, že je vo veku výrazného a zrýchleného fyzického aj duševného vývoja (puberta), s čím sú spojené aj zvýšené výdavky aj na jej základné odôvodnené potreby (strava, ošatenie, hygienické potreby). Zvýšené (účelné - dôvodné) výdavky má matka na maloletú preukázateľne aj na návštevy u zubára (ktoré predstavujú odhadom pri liečbe v trvaní 2 rokov a celkovej sume 2.000 eur v priemere 80 eur na mesiac - od mája 2012), tiež čo sa týka uvádzaných výživových doplnkov. Na strane oboch rodičov tiež došlo k zmene pomerov - vznikli im ďalšie vyživovacie povinnosti, zlepšili sa ich majetkové pomery (vyriešili, hoci aj na úkor úverového zaťaženia svoje bytové otázky, otec vlastník tomu aj dve vozidlá), zvýšili sa ich príjmy (matke skoro dvojnásobne, otcovi o 200 eur). V zmysle uvedeného je tu podľa názoru súdu dôvod na zvýšenie výživného otcovi. Otec za skúmané obdobie (predchádzajúcich 12 mesiacov) vykazuje príjem približne 1.100 eur mesačne. Otec si musí byť vedomý toho, že jeho vyživovacia povinnosť sa fyzickým a duševným vývojom dieťaťa a rastom nárokov na jeho odôvodnených potrebách, mimo bežných, aj súvisiacich s voľnočasovými aktivitami a nadobúdaním vzdelania a prípravou na budúce povolanie (aj v budúcnosti) neustále zvyšuje (a to aj v prípade stagnácie jeho zárobkových a majetkových pomerov) a rovnako ako matka, ktorá už znáša zvyšujúce sa náklady na potreby dieťaťa (aj matka má vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, ktorú v súčasnosti už nevyvažuje výlučne osobnou starostlivosťou o maloletú, ako tomu bolo v čase predchádzajúcej úpravy, ale len čiastočnou a tiež

sa musí, hoci nie v takej miere ako otec, podieľať na nej finančne), musí sa na zvýšených nákladoch podieľať aj otec. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti otcovi určil za primerané odôvodneným potrebám maloletej sumu 180 eur mesačne, čo predstavuje 16% z jeho priemerného mesačného príjmu (keďže v zhode s ustálenou rozhodovacou praxou na výživné - všetkým deťom možno počítať dokonca až s 30% čistého príjmu výživou povinného rodiča), ktorú sumu je schopný popri účelných výdavkoch na bývanie, úvery a ďalšie dieťa platiť, keďže aj jeho manželka je už zárobkovo činná. Spolu so starostlivosťou matky a čiastočným znášaním výdavkov na maloletú z jej strany, sú takto pokryté odôvodnené potreby dieťaťa.

Výživné otcovi súd určil späťne - od podania návrhu. Otcovi do konca októbra (výživné za mesiac október už bolo splatné) takto na zvýšenej čiastke výživného vznikla povinnosť v sume 3 mesiace x 63,82 eur (za mesiace august, september a október 2013) + 12 dní za mesiac júl 2013 (63,82/31 dní x 12 dní), ktorý dlh je povinný zaplatiť v splátkach splatiť v splátkach spolu s bežným výživným. Výšku splátok súd určil tak, aby boli zvládnuteľné otcom, ale dlh v záujme dieťaťa zároveň v čo najkratšom možnom čase uhradený.

Podľa § 160 ods. 1 O. s. p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť lehotu dlhšiu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Podľa ods. 2 ak súd odsúdil na opakujúce sa plnenie v budúcnosti zročných dávok, treba ich plniť, len čo sa podľa rozsudku stanú zročnými.

Podľa § 148 ods. 1 O. s. p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Trovy štátu vznikli priznaním znalečného tunajším súdom uzneseniami č. k. 12C/101/2012-162 zo dňa 21.05.2013 a č. k. 12C/101/2012-188 zo dňa 27.08.2013, v zmysle ktorých z prostriedkov štátu bola vyplatená suma 66,56 eur a 111,66 eur. Z prostriedkov štátu tak bola vyplatená suma spolu 178,22 eur, povinnosť náhrady súd určil otcovi, na základe ktorého návrhu bolo znalecké dokazovanie vykonané, pričom návrh vzal späť, čím podľa procesného výsledku spôsobil trovy štátu bezdôvodne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu.

Rozsudky odsudzujúce na plnenie výživného sú predbežne vykonateľné.

(§ 162 ods. 2 O. s. p.)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 205 ods. 1, 2 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)